

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)
KÖZÉP SZINTŰ**

PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2013. január 19.

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Név	
Tanárok neve	
Pontszám	

**STUDIUM GENERALE
KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ**

Fontos tudnivalók!

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vedd figyelembe a feladattípushoz tartozó *dőlt betűvel* szedett tájékoztatót is! Megoldásaidnál kövesd a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor adunk, ha minden részkérdésre válaszolsz. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásaidat és válaszaidat a feladatlapon kell rögzítened! Piszkozatot pótlapon készíthetsz!

Ha a megoldáshoz is szükséged van pótlapra, ezt jelöld meg az adott feladatnál!

Az ábrák előkészítésénél használhatsz ceruzát, de a végső megoldást tollal rögzítsd!

A pontos ábrázolás érdekében használj vonalzót!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!

I. Választásos, egyszerű rövid választ igénylő feladatok

Feleletválasztás (10×2=20 pont)

20 pont

Egy-egy állítás teljessé tételéhez 4 válaszlehetőséget adunk meg, de közülük csak egy helyes. A többi változat vagy csak részigazságokat tartalmaz, vagy teljesen hibás. **Válaszd ki a helyes válasz betűjelét és írd a feladatok előtt lévő táblázatba a megfelelő sorszám alá!** Figyelem! Csak egy helyes választ fogadunk el. Nem egyértelmű vagy egynél több megjelölés esetén nem adunk pontot.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

- A jól viselkedő közömbösségi görbék releváns szakaszára nem igaz, hogy**
 - végtelen sok van belőlük.
 - origótól távolodva csökken a hasznosságuk.
 - azonos görbén lévő jószágkosarak azonos hasznosságúak.
 - negatív meredekségűek.
- A telítettségi pontban**
 - a teljes haszon 0.
 - a határkölttség 0.
 - a határhaszon maximális.
 - a határhaszon 0.
- Gossen második törvénye szerint**
 - a pótlólagos jószágegységek elfogyasztásakor teljes haszon egyre kisebb mértékben nő.
 - a telítettségi ponton túl nem érdemes fogyasztani.
 - minél többet fogyasztunk egy termékből, annál kisebb többlethasznót jelent számunkra.
 - a fogyasztó akkor költi el optimálisan a jövedelmét, ha az utolsó pénzegység elköltésével nyerhető határhaszon bármely termékre vonatkozóan azonos.
- Ha egy termék jövedelemrugalmassága negatív, akkor**
 - normáljószágról beszélünk.
 - a jövedelem növekedésével, nő a fogyasztás az adott termékből.
 - a jövedelem csökkenésével nő a fogyasztás az adott termékből.
 - luxusjószágról beszélünk.
- A hosszú táv az a periódus, amelyen belül a vállalat**
 - valamennyi termelési tényezőjének mennyisége megváltoztatható.
 - csak piaci eladás vagy vétel lehetséges.
 - a termelés megváltoztatásával már nem képes reagálni a piaci eseményekre.
 - fix és változó költségekkel is rendelkezik.
- A monopólium azt jelenti, hogy a piacon**
 - egy vevő és sok eladó van.
 - egy eladó és sok vevő van, ő látja el az egész piacot.
 - néhány eladó van.
 - néhány vevő van.

7. **Ha a piaci ár kisebb AVC minimumánál, akkor a vállalat**
a) veszteséget minimalizál.
b) nyereséget realizál.
c) normálprofitot termel.
d) nem termel.
8. **Monopólium esetén az optimális input-tényező felhasználást a következő összefüggéssel számoljuk ki:**
a) $VMP_L = MFC_L$
b) $P_L \cdot MP_L = P_Q$
c) $MRP_L = MFC_L$
d) $MR = MC$
9. **A bérleti díj**
a) csak a földjáradékot foglalja magába.
b) csak a földterületen lévő javak után fizetett kamatot jelenti.
c) a földjáradékot és a földdel együtt használt tőkeeszközök árát foglalja magába.
d) egyik sem.
10. **Melyik nem tartozik az állam allokációs feladatai közé?**
a) infrastruktúra kiépítése.
b) jövedelmek újraelosztása.
c) externáliák kezelése.
d) közjavak biztosítása.

II.

II. Választásos, egyszerű rövid választ igénylő feladatok

1. Igaz hamis feladatok ($6 \times 2 = 12$ pont)

12 pont	
---------	--

Az alábbiakban felsorolt megállapításokról el kell döntened, hogy igazak vagy hamisak. Kérünk, hogy az állítások elé írt **I** (igaz), illetve **H** (hamis) betűvel jelezd döntésed! Áthúzott betűjeleket, vagy nem egyértelmű jelöléseket nem fogadunk el. **FIGYELEM! VÁLASZODAT INDOKOLNOD KELL!** Minden helyes indoklás 2 pontot ér.

1. Ha egy terméknek csökken az ára, akkor csökken a fogyasztói többlet is.

2 pont	
--------	--

2. Egy gazdasági szereplőnek komparatív előnye van abban a tevékenységben, amiben relatíve legnagyobb az előnye, vagy amiben a legkisebb a lemaradása.

2 pont	
--------	--

3. Tökéletes verseny esetén egy vállalat kínálati függvénye az MC fedezeti pont feletti szakasza.

2 pont	
--------	--

4. A munkaerő az ember mindazon fizikai képességeinek összessége, amelyeket a termelési tevékenység során felhasználhat.

2 pont	
--------	--

5. Ha több befektetési lehetőségünk van, azt választjuk amelyiknek legmagasabb a jelenértéke.

2 pont	
--------	--

6. Negatív extern hatás esetén a társadalmilag optimális mennyiség nagyobb a piacinál.

2 pont	
--------	--

2. Definíciók (4×2=8 pont)

8 pont

Írd le röviden, 2-4 sorban a felsorolt fogalmak, illetve gazdasági jelenségek meghatározását vagy értelmezését!

A) Potyautas magatartás:

2 pont

B) Közömbösségi görbe:

2 pont

C) Árrugalmasság:

2 pont

D) Kötvény:

2 pont

3. Kifejtős kérdés (8 pont)

8 pont	
---------------	--

Írj szöveges választ, amelyben megnevezed vagy felsorolod, és részletesen ismerteted a legfontosabb összefüggéseket! Munkád során törekedj a világos és áttekinthető közlésre! A mondanivalód jellege szerint tagold vagy csoportosítsd és emeld ki a legfontosabb gondolatokat! Ha szükségesnek tartod, írhatasz fel képleteket, vagy készíthetsz grafikus ábrákat is!

Mutasd be a keresletet és a kínálatot, majd ábrázold is őket egy koordináta rendszerben! Elemezd a különböző piaci helyzeteket! Írd le, hogy milyen tényezők/ hatások okozhatják a keresleti, illetve a kínálati függvény eltolódását!

4. Párosítás (5 pont)

5 pont

Az alábbi feladatban a megadott költség- és profitkategóriák betűjelét kell beírnod a táblázatba a példa alapján. Minden betűt csak egyszer használhatsz fel (a példát ne vedd figyelembe)!

A	Gazdasági profit
B	Árbevétel
C	Gazdasági költség
D	Számviteli költség
E	Elszámolható implicit költség

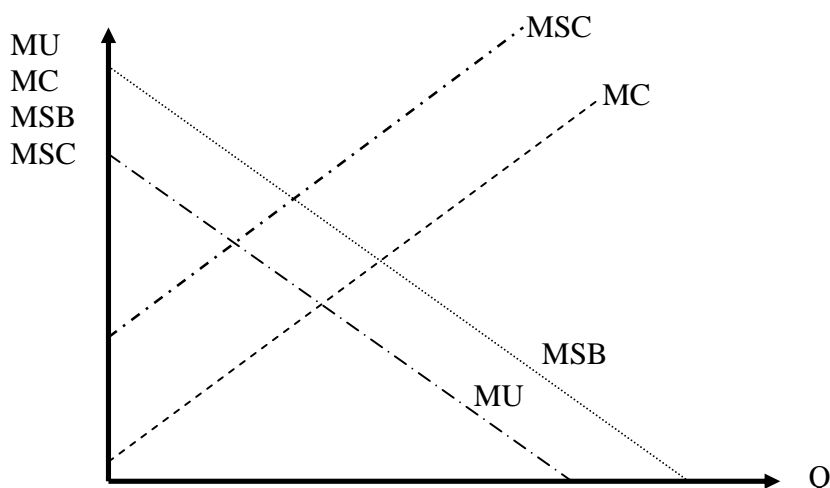
Állítás	Megoldás
a) Gazdasági profit + gazdasági költség	<i>B</i>
b) Gazdasági költség – el nem számolható implicit költség	
c) Bruttó profit + közvetlen explicit költség	
d) Számviteli profit – el nem számolható implicit költség	
e) Számviteli költség – explicit költség	
f) Explicit költség + implicit költség	

5. Elemző, értékelő feladat (7 pont)

7 pont

Az ábrán azt láthatod, hogy az extern hatások hogyan alakították az optimális mennyiséget. Figyeld meg a függvényeket és a segítségükkel válaszolj az ábra alatti kérdésekre szövegesen, vagy az ábra kiegészítésével, majd töltsd ki a táblázatot I (igaz) és H (hamis) betűjelekkel!

a) Milyen extern hatás érvényesül az alábbi ábrán? Válaszodat indokold!

.....

.....

.....

b) Rajzold be a jóléti veszteséget!

c) Adót vagy szubvenciót vetnek ki? Írd le a képletet, amivel kiszámolnád!

Döntsd el, hogy alábbi állítás igaz vagy hamis! Írd a minősítés az állítás melletti négyzetbe!

Állítás	Válasz
d) Az internalizálás célja, hogy a vállalatok a piaci optimumban termeljenek.	
e) Megkülönböztetünk fogyasztói illetve termelői externáliát.	
f) Kettős extern hatás esetén az erősebb extern hatás dominál.	

III. Számítást, ábrázolást igénylő feladatok

A számítási feladatoknál az egyes részkérdéseknél megfogalmazott utasítás szerint járj el: végezd el a szükséges számításokat, és/vagy készítsd el a feltételekhez illeszkedő ábrákat, és jelöld meg válaszaidat a feladatban szereplő részkérdés sorszámaival! A teljes pontszám megszerzése érdekében minden részkérdésre pontosan kell válaszolnod - nem elegendő az eredmények felírása; a számítás elméleti alapjait, az alkalmazott képleteket is rögzítsd a feladatlapon!

8 pont

6. feladat (5+3=8 pont)

Az egyik kedvenc KG-s filmimádónk, Áron elment moziba, hogy megnézze a legújabb James Bond movie-t. Hosszú sor állt a büfé előtt, így volt ideje gondolkodni, hogy mennyi M&M's-t és Popcorn-t vegyen. Segíts neki! Az alábbi táblázat a két termék hasznossági függvényéről ad áttekintést. Áron azt is elárulta, hogy a Popcorn ára 450 Ft, az M&M's pedig 300 Ft-ba kerül zacskónként.

Mennyiség (Q)	$TU_{M\&M}$	TU_{pop}	$MU_{M\&M}$	MU_{pop}	$\frac{MU_{M\&M}}{P_{M\&M}}$	$\frac{MU_{pop}}{P_{pop}}$
1	250	280				
2	445	510				
3	617	721				
4	771	856				
5	892	968				
6	982	1068				
7	1056	1138				
8	1109	1163				
9	1131	1163				
10	1127	1148				

- a) Töltsd ki a táblázatot és állapítsd meg mekkora mennyiségnél van a telítettségi pont a Popcorn esetében!
- b) Számold ki Áron optimális választását! Mennyi pénzt fog a mozi menüre elkölteni?

7. feladat (4+3+3+2=12 pont)

12 pont

Egy egyetemista heti 1500 Ft zsebpénzt kap, amit meleg szendvicsre (X) és teára (Y) költ el. A meleg szendvics 250 Ft-ba, a tea pedig 150 Ft-ba kerül.

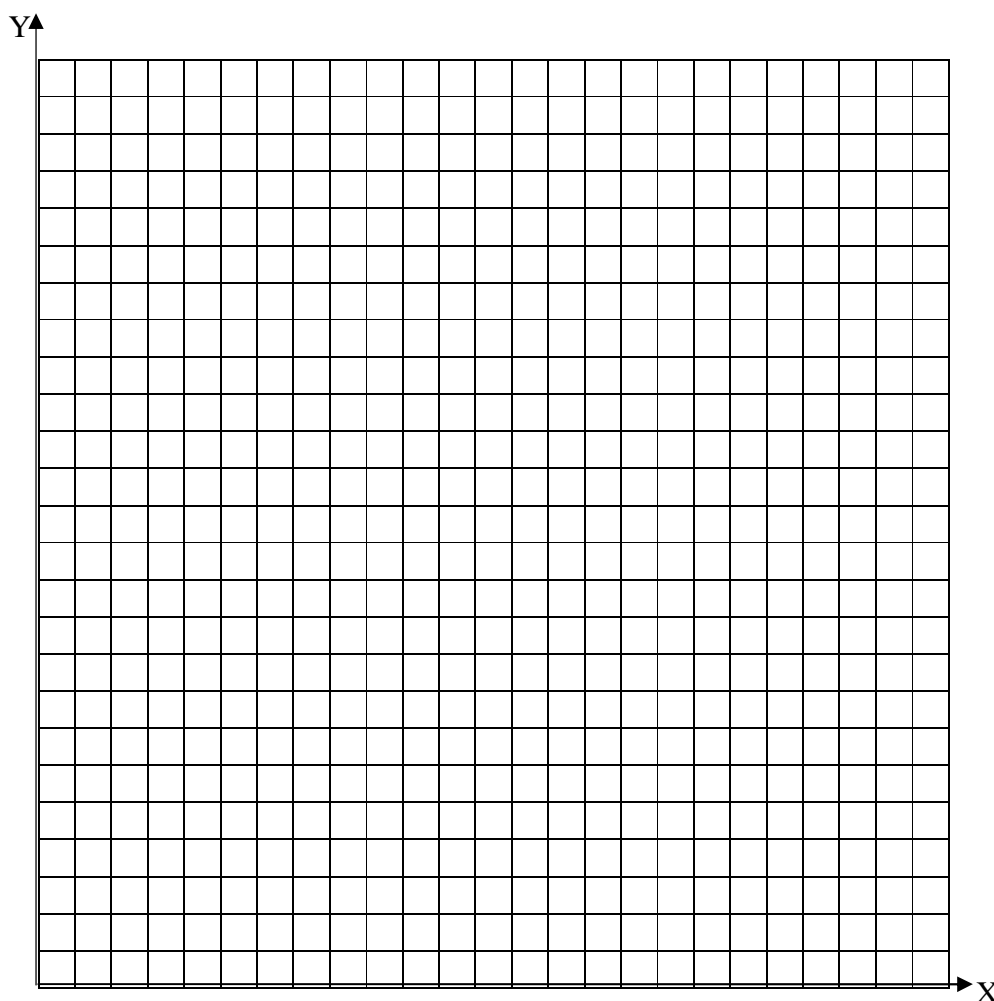
- a) Írd fel a költségvetési egyenes egyenletét! Rendezd y-ra az egyenletet, majd ábrázold! Az költségvetési egyenest jelöld I_1 -gyel!

Mivel ez az egyetemista jól tanul, felemelték a heti zsebpénzét. Most 3000 Ft-ot kap hetente.

- b) Írd fel az új költségvetési egyenest, rendezd y-ra, majd ábrázold és jelöld az egyenest I_2 -vel!

Eközben a büfé felemelte a tea árát 200 Ft-ra.

- c) Írd fel az új költségvetési egyenest, rendezd y-ra, majd ábrázold (I_3)!
d) A racionális egyetemistának elengedhetetlen a napi egy tea, vagyis a heti 5, akkor mennyi meleg szendvicset fog vásárolni a zsebpénzéből?

8. feladat (3+5+2=10 pont)

10 pont

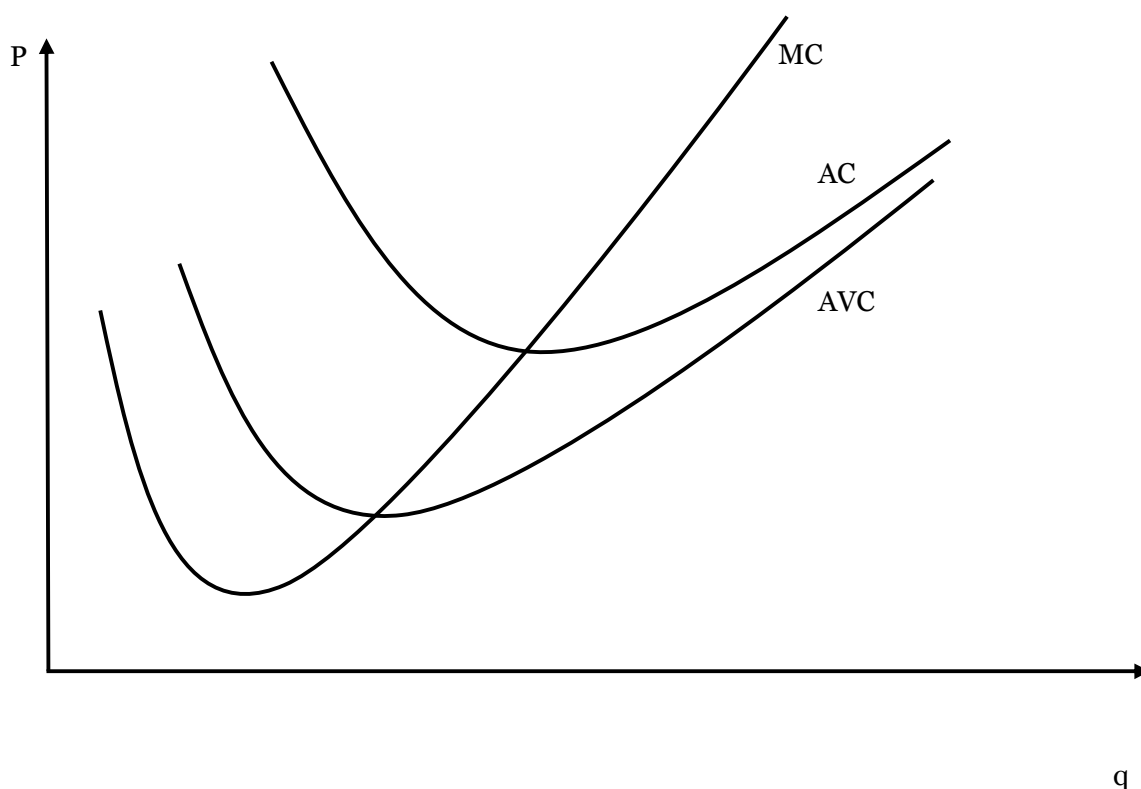
A Dobozka az SG-sek kedvenc étterme az egyetem környékén. A tulajdonos kíváncsi volt rá, hogy profitot realizál-e. Mivel nem ért a közgazdaságtanhoz, a KG Szekciósokat kérte meg, hogy elemezzék tökéletesen versenyző vállalatának költségeit és bevételét. A segítőkész KG-sok kiszámolták a vállalat költségfüggvényeit, melyek a következők:

$$MC=4q+5$$

$$TC=2q^2+5q+20$$

Az ár a következő függvénnyel határozható meg: $P = 20 - q$

- Számold ki a tökéletesen versenyző vállalat által termelt mennyiséget és a piaci árat!
- Számítással határozd meg, hogy a vállalat milyen helyzetben van, majd rajzold be az ábrába a hiányzó adatokat!
- Számold ki a vállalat profitját!

9. feladat (6+4=10 pont)

10 pont

Lackó mostanában azon gondolkodik, hogy hosszú ideje gyűjtögetett pénzét befektetve vállalkozásba kezd. Erre azonban több lehetőséget talált és most azon gondolkodik, melyikkel járna legjobban. Három beruházás közül választhat:

- A. Megveszi barátja balatoni nyaralóját, amit minden nyáron ki tud adni a turistáknak. Ez neki minden évben 400 000 Ft bevételt jelentene élete végéig.
- B. Kibérel egy üzlethelységet 3 évre az egyetem melletti vásárcsarnokban és pizzériát nyit. A várható jövedelmei forintban:

Év	1	2	3
Jövedelem	1 500 000	2 000 000	2 300 000

- C. Kibérel egy üzlethelységet szintén 3 évre és rapid-randis bulikat szervez. A bevétel minden évben várhatóan 2 000 000 Ft.

A piaci kamatláb 8 %.

- a) Számítsd ki a három beruházás jelenértékét (egész forintra kerekíts)!

Lackó hosszas tárgyalások után a következőkre jutott: a nyaraló vételi ára 4 millió forint, az üzlethelységek bérleti díját előre ki kell fizetni a három évre. A pizzéria bérleti díja 3 700 000 Ft lenne, míg a másiknak 3 500 000 Ft.

- b) Melyik lehetőséget válassza Lackó? Válaszodat számítással indokold!

